

Kestävää kasvua veroreformin avulla

1. Kestävä julkinen talous
 - 1.1 Verotus

Lasse Miettinen

Johtaja, kestävyysratkaisut, Sitra

Outi Haanperä

Projektijohtaja, luonto ja talous, Sitra

15.5.2023

Kestävän kasvun veroreformi

- Jos halutaan **alentaa työn ja yrittämisen verotusta**, tarvitaan keinoja **tilkitä veropohjaa**, jotta valtiontalouden tasapainotus onnistuu.
- Tässä avuksi tulevat veroratkaisut, jotka samalla (1) edistävät kiertotaloutta, (2) tukevat suomalaisten ratkaisujen kehittämistä aiheisiin, joilla on globaalit markkinat, ja (3) turvaavat kansantalouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä.
- Tähän voidaan päästä **purkamalla kestävän kasvun esteitä** verotuksessa ja **asettamalla kannusteet** ohjaamaan kansantalouden panostuksia luontoa kuormittavasta toiminnasta luontoa vahvistavaan toimintaan.
- Näillä ratkaisuilla turvataan samalla suomalaisten tuleva hyvinvointi vauhdittamalla siirtymää, jossa sovitamme toimintamme luonnon kantokyvyn rajoihin – ja menestymme niin tehdessämme.
- Siis: **kestävän kasvun veroreformi**.

Kestävän kasvun veroreformi – mistä kysymys?

- Kestävän kasvun veroreformilla tarkoitetaan verotuksen painopisteen siirtämistä kohti päästöjen ja luonnonvarojen verotusta budjettineutraalisti
- **Verotusta uudistamalla voidaan tukea työllisyyttä, kilpailukykyä ja talouden kasvua sekä samalla vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia – ilman että kukaan putoaa kyydistä.**
- Ympäristöveroista kertyneitä tuottoja voidaan kohdentaa esimerkiksi ansioverotuksen keventämiseen
- Uudistuksen avulla voitaisiin kohdentaa tukia tai verohelpotuksia myös kiertotaloutta, luontoa ja puhtaita ratkaisuja tukeviin hankkeisiin
- Mm. Maailmanpankki, OECD ja Euroopan komissio ovat suositelleet valtioille veroreformeja päästöjen vähentämiseksi.

Sitran selvityksen (2019) mallinnuksessa käytetyt veroinstrumentit

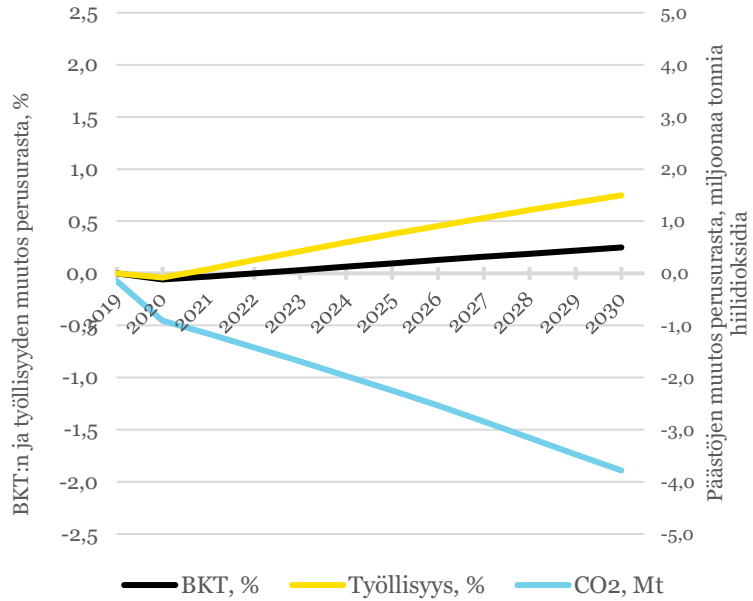
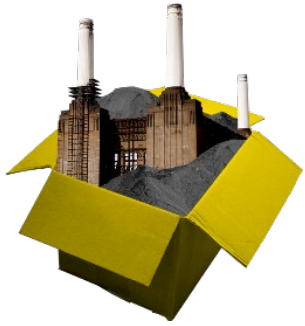
Muitakin keinoja on.

Veronkiristykset	1. paketti	2. paketti	3. paketti
Lattiahinta EU:n päästökaupan päästöoikeuksille	✓		✓
Polttoaineiden verotuksen päästöporrastuksen vahvistaminen	✓	✓	
Päästöperusteinen lentovero		✓	✓
Lisävero lentorahdille		✓	✓
Tuotteen elinkaaripäästöihin perustuva kulutusvero		✓	
Energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautuksen poisto	✓		✓
Energiaturpeen alennetun verotason nosto	✓	✓	✓
Kivihiilen alennetun verotason poisto CHP-käytössä	✓	✓	
Dieselin alennetun verokannan nosto	✓		✓
Kevyen polttoöljyn alennetun verokannan nosto	✓	✓	✓
Uudet luonnonvaraverot (esim. maa-aines- ja kaivosvero)			✓
Vero poltettavalle jätteelle			✓
Vero torjunta-aineille			✓

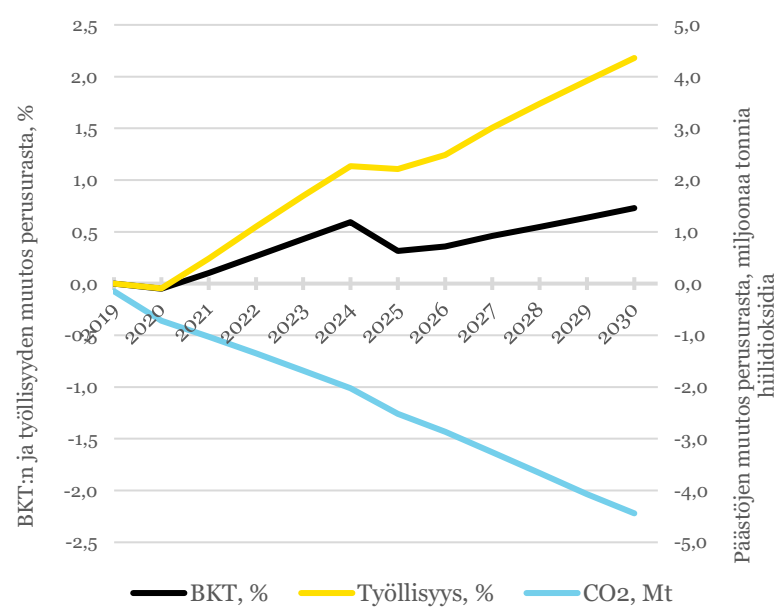
Veronalennukset	1. paketti	2. paketti	3. paketti
Tuloverotuksen alentaminen	✓	✓	✓
Työnantajien sosiaaliturvamaksujen alentaminen	(✓)	(✓)	✓
Reaalisten tulonsiirtojen nosto	✓	✓	
Nollapäästöisten autojen vapauttaminen autoverosta ja käyttövoimaveron poisto	✓	✓	
Sähköveron alennus teollisuudelle EU:n minimitasoon	✓		
Ilmastoratkaisujen tutkimus- & kehitysrahoituksen ja uusiutuvien energiatuen nosto			✓
Yhteisöveron alennus	(✓)	(✓)	

(✓)= Kokeiltu vaihtoehtoinen tapa, ei päätuloksissa

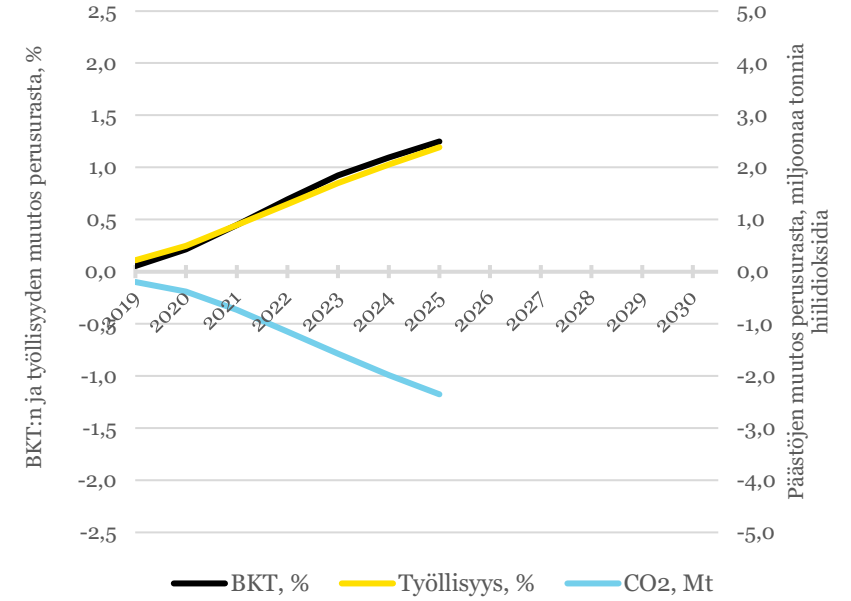
1. PAKETTI: TUOTANTO

2. PAKETTI: KULUTUS

3. PAKETTI: KIERTOTALOUS

3. paketti mallinnettu eri mallilla

Verotusta voidaan kehittää lukuisin eri tavoin

1

Ympäristön kannalta perusteettomien verotukien poistaminen tai kohdentaminen uudelleen

2

Luonnonvarojen käytön tehostaminen verotuksen avulla

3

Uudet ympäristöperusteiset maksut

4

Energiaverojen sitominen indeksiin

5

Päästö- tai ympäristöverojen tasokorotukset

Esimerkki: case biomassa

- Polttoon perustumattomat ratkaisut (ympäristö- ja hukkalämmöt, pienydinvoima jne.) ovat lämmöntuotannon tulevaisuus ja yksi kestävä kasvun kärjistä.
- **Rajallinen biomassa ei tule riittämään kaikkiin käyttökohteisiin.** Biomassan käyttö tulisikin ohjata kiertotalouden periaatteiden mukaisesti **korkeamman lisäarvon tuotteisiin** kuin polttoon.
- Puupohjaisia polttoaineita ei tällä hetkellä kuitenkaan veroteta, minkä vuoksi niiden käyttö lämmöntuotannossa on usein kannattavampaa kuin esimerkiksi hukkalämpöjen hyödyntäminen. Kannustimet eivät siis tue polttoon perustumattomien ratkaisujen kehittämistä ja skaalausta, eivätkä biomassan jalostusasteen nostamista.
- **Puupolttoaineiden energiavero** olisi yksi keino ratkaista ongelmaa. Ehdotus mahdolliseksi hallitusohjelmakirjaukseksi:
Valmistellaan ehdotus puupolttoaineiden energiaveroksi, jonka avulla varmistetaan, että polttoon perustumattomat ratkaisut ovat lähtökohtaisesti kannattavampi vaihtoehto lämmön peruskuorman tuotantoon kuin biomassan poltto.
- Lisäksi tulisi tarkastella ohjauskeinoja, jolla kannustetaan biomassan ohjautumista korkeamman lisäarvon tuotteisiin

Verotusta voidaan kehittää lukuisin eri tavoin

1

Ympäristön kannalta perusteettomien verotukien poistaminen tai kohdentaminen uudelleen

2

Luonnonvarojen käytön tehostaminen verotuksen avulla

3

Uudet ympäristöperusteiset maksut

4

Energiaverojen sitominen indeksiin

5

Päästö- tai ympäristöverojen tasokorotukset

- Hallitus valmistelee kestäväää kasvua tukevan verotuksen tiekartan vuoteen 2035. Tiekartan toimet eivät lisää eriarvoisuutta, ja ne ovat linjassa Pariisin ilmastopöimukuksen, Suomen ilmastolain ja Kunmingin-Montrealin tavoitteiden kanssa.
- Hallitus jatkaa kestävän kasvun veroreformia, jossa veronkorotusten ja vastaavien veronalennusten tai lisämenojen suuruus vuoteen 2027 mennessä on miljardiluokkaa. Verosiirtymä toteutetaan asteittain osana keskipitkän aikavälin verotuksen tiekarttaa. Osana uudistusta päästö-, luonnonvara- ja haitallisen kulutuksen veroja korotetaan. Vastaavasti työn verotusta kevennetään ja päästövähennyksiä edistäviä tukia lisätään. Valtion näkökulmasta verouudistus on budjettineutraali.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

